

Београд уочи посете руског премијера треба да одлучи да ли је бесловесно провлачење државне кредитне картице кроз бездан евроатлантских дозвољених минуса економски идеал. Може ли хибернирана гусеница европске Србије економски и етички да се преобрази у разиграног, раскошног лептира Србије у Европи?

Машта није препоручљив метод новинарског посла. Зато ме донекле чуде коментатори, који ланчану ерупцију Блиског истока дешифрују романтиком спонтане побуне обесправљених. Сличан, антидемократски положај свог народа у БиХ или на Косову и Метохији, па и отимање властите државне територије они у исто време објашњавају неминовношћу прихватања реалног стања.

Ова вулгарна идеализација политичких дешавања до вређања потцењује интелигенцију читалаца у народу који је сам извео подвиг сличан арапском, плаћајући вођство уличне спонтаности што готовином што чековима америчких паравладиних организација, пристиглим претежно из Будимпеште.

Машта, ипак, преплављује Србију и њене медије. За 23. март најављен је долазак руског премијера, тренутно најпопуларнијег политичара у Србији, па сви желе да сазнају разлог његове посете. Јер, Владимир Владимирович Путин не долази да разгледа Србију и још мање да се диви њеним дометима у приватизацији или стратешкој сарадњи са Националном гардом Охаја.

Србија данима инсинуира да он у ствари долази да свом правом домаћину, српском председнику Борису Тадићу поручи да Србија не треба да уђе у НАТО пакт мимо воље већине Срба. Други кажу да ће Србија од Русије купити најсавременије ПВО системе

C-300, који су јој итекако недостајали за време агресије НАТО пакта 1999. године, чију 12. годишњицу Путин симболично предупредује. Неки ту додају и најновије руске војне авионе, па учешће руских компанија у приватизацији Телекома „Србија“ и Електропривреде Србије.

Трећи и четврти кажу чак да ће Руси у Србију допремити своју најсавременију механизацију и са домаћинима прионути на изградњу путева, реконструкцију девастиране железнице и изградњу метроа у Београду. Пети су саопштили да Путин у својој торби у Београд доноси ни мање ни више него понуду за приступање Србије новој Евроазијској Унији.

Разуме се, ја уопште не познајем београдску агенду руског премијера. О његовим намерама у Београду могу да судим тек по досадашњем односу модерне Москве према Београду.

Из тог угла посматрано, Србија ће сигурно и у временима која долазе моћи да рачуна на Русију и њен глобални утицај када је у питању напор да се очувају границе саме Србије, али и постојање Републике Српске. У исто време, чини ми се да ће Москва бити расположена да шири економску сарадњу са Србијом, која последњих година вртоглаво напредује у српску корист.

Подсетимо да је давне 2006. године, док је еврооптимизам у Србији још увек био свеж и снажан политички осећај, извоз српског воћа имао удео од симболичних 1,87% на руском тржишту истих производа. Годину дана касније, укупан српски извоз у Русију повећан је за 43,7%, али је у исто време и увоз из Русије повећан за 22,5%.

Економски магазини и портали 2008. пренели су вест да су између Русије и Србије окончани преговори о даљој либерализацији трговине. Овим споразумом проширена је листа роба и услуга које Србија може да извози у Руску Федерацију, у односу на август 2000. године када је првобитна верзија споразума потписана.

Током 2009. године раст српског извоза у Русију наставио је снажно да расте, а у 2010. години достигао је рекорд за последњих 15 година. Само у првих шест месеци те године био је повећан за фантастичних 41%.

Од 1. јануара ове године, Србија захваљујући Русији има и споразум о слободној трговини са Казахстаном. За српску економију потпуно је отворено глобално евроазијско тржиште Белорусије, Русије и Казахстана. Следећи логику приказаних података, може се очекивати да ће тренд развоја економске сарадње бити међу најважнијим темама посете руског премијера Београду.

Следећа веома важна тема је, наравно, Јужни ток. Путин у Србију долази у веома осетљивом тренутку за овај пројекат, када се Европска Унија упиње да ублажи привлачну снагу Гаспрома на своје појединачне чланице.

Иако је за април у Бриселу најављена европска промоција пројекта Јужни ток, 24. фебруара ове године, током разговора Европске Комисије и владе Русије испливала су озбиљна неслагања, која ипак нису изашла из оквира партнерства две силе. Москва је Бриселу ставила јасно до знања да се противи увођењу ограничења за компаније, која се односе на транспорт и промену система плаћања гаса.

Реч је пре свега о увођењу „трећег енергетског пакета“ ЕУ, чија је суштина раздвајање производње и транспорта енергената чему се Кремљ противи, сматрајући да је уперен директно против Гаспрома и његових економских амбиција на тржишту ЕУ.

Водећи људи Русије сматрају да би се извесно решење овог проблема могло пронаћи у слободној интерпретацији „трећег енергетског пакета“, односно када се ограничења не би односила на транснационалне гасоводе попут Јужног тока, који би били сагледани као део транснационалног транспортног система. У супротном, поручили су представници руске владе, цене гаса могле би да буду веће.

Значајан број људи у Београду, међутим, сматра да би Србија због више пута демонстриране попустљивости могла да постане нека врста меког трбуха Јужног тока. Иако је вероватно највећи противник руског енергетског присуства у Србији, Млађан Динкић, напустио владу Србије, последњих недеља на рачун српско-руске енергетске сарадње могле су да се чују само изненађујуће речи неразумевања чак и у опозиционим редовима.

Чак и када пренебрегнемо непријатности око извоза српског пешадијског наоружања у Грузију уочи њене агресије на Јужну Осетију, компензоване неучешћем српских војника у НАТО маневрима или неочекивана попустљивост српске владе када је у питању спровођење Ахтисаријевог плана, па и одустајање Србије од властите резолуције у Генералној скупштини ОУН у корист сила које признају албанску независност Косова, руска подршка Србији никада није доведена у питање.

У посету Београду не долази само премијер, него и најупечатљивији симбол модерне Русије. Реч је о држави која у своју захукталу економију уводи иновационе центре и модерне технологије, муњевито развија инфраструктуру, улаже незамислив новац у социјалне програме и стипендије за младе људе, убрзано модернизује своју армију и постиже прве успехе на пољу обнове становништва. Исто тако, реч је о држави која са Србијом жели да потпише документ о стратешкој сарадњи, какав има са Кином, Шпанијом и другим важним земљама.

Сам Београд уочи посете руског премијера треба да одлучи да ли је бесловесно провлачење државне кредитне картице кроз бездан евроатлантских дозвољених минуса економски идеал демократских промена и једини српски избор.

Може ли, дакле, хибернирана гусеница европске Србије економски и етички да се преобрази у разиграног, раскошног лептира Србије у Европи? Треба ли српска економија да постане тек склапаоница туђих производа застареле генерације из треће руке или пристојна држава са пристојном економијом?

Укратко, европски и светски лидер у испоруци енергената, чији нам премијер долази у госте, има интерес да охрабрује потрошњу енергије, нарочито у државама које доживљава као партнерске и блиске. А развој индустрије и обнова производње у тим државама сигурно је пут ка рационалном повећању енергетске потрошње.

Док су Срби као традиционални русофили пуштали машти на вољу, ни западни партнери нису седели скрштених руку уочи Путинове посете. Тако је један приштински портал на енглеском језику 26. фебруара саопштио да је Србија из политичких разлога „блокирала извоз Косова“, али да сопствену блокаду не поштује када има финансијски интерес. Као пример, наведена је наводна куповина кромпира на Косову и Метохији, који се сивим (читај: бесцаринским!) каналима превози у централну Србију и касније опет ваљда бесцарински извози у Русију.

За крај, једно подсећање. Уочи председничких избора у Русији почетком марта 2008. године, „Ворлд Нет Даилу“ (чланак „Путин офферс нукес то Србиа – Мисиле тхреат есцалатес ас Русиа гоес то поллс“) и још неки медији пренели су били шокантну вест, која је остала непримећена у Србији. Саопштили су тада да Путин нуди нуклеарне бомбе Србији и то преко свог наследника Димитрија Медведева, који је наводно тајно разговарао са српским представницима, а скуп је према истом извору тајно надзирао британски МИ 6.

Схватите ово мало подсећање као мој скроман прилог српској политичкој машти уочи друге Путинове посете Београду.

(Глас Русије)